

2022-12-14

KUVAILEVAN METATIEDON ASiantuntijaryhmän kokous

Aika: 14.12.2022 klo 09.15-11.15

Paikka: Kumean Zoom-kokoushuone

Paikalla: Pia Backman (Åbo Akademis Bibliotek), Martin Engberg (Kansalliskirjasto), Ville Huhtala (Helsingin yliopiston kirjasto), Katja Hyvärinen (Itä-Suomen yliopiston kirjasto), Minna Kantanen (Kansalliskirjasto), Henriikka Kokki (Celia), Sirpa Korhonen-Ritaniemi (Varastokirjasto), Jarmo Louet (Jyväskylän kaupunginkirjasto), Anne-Mari Salmela (Turun yliopiston kirjasto), Anna Viitanen (Turun kaupunginkirjasto) ja Irina Vikman (Hämeen ammattikorkeakoulun kirjasto)

Kutsuttuina asiantuntijoina: Serafia Kari (Kansalliskirjasto), Anneli Renfors (Kansalliskirjasto), Petra Peltokangas (Kirjastopalvelu), Heidi Ronkainen (Kansalliskirjasto)

Poissa: Sini Neuvonen (Espoon kaupunginkirjasto), Anne Holappa (HUMAK), Minttu Hurme (Kansalliskirjasto)

- 1. Edellisen kokouksen pöytäkirja
- 2. Ilmoitusasiat
 - Kuvailuryhmien työpajasta
- 3. MARC 21 -formaatti ja RDA-sovellusohje
 - 3.1 ISNIn merkitseminen bib-tietueeseen
 - 3.2 Saavutettavuuteen liittyvät huomautukset kentissä 532 ja 546
- 4. Kirjastojärjestelmät
- 5. Muiden kuvailun asiantuntijatyöryhmien esityslistat Kansalliskirjaston foorumilla
- 6. AV-aineistotyöryhmä
- 7. Metatietosanaston kehittäminen
- 8. Uuden RDA:n linjaukset
- 9. Kirjastojen kysymyksiä
 - 1) Kysymys: Osakentän 130 s-käyttö, Raamattu yhtenäistettynä nimekkeenä?
 - 2) Kysymys: selkokielineen-merkintä, mihin kenttään?
- 10. Seuraava kokous

1. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (16.11.2022) pöytäkirja.

2. Ilmoitusasiat

Tulevat tapahtumat ja menneet tapahtumat 2023 - [lisätietoja](#)

Kuvailuryhmien työpajasta

Käytiin läpi Kuvailuryhmien työpajan antia.

Keskustelussa oli [655-kentän käyttö e-aineistojen kohdalla](#). Kumeassa ei nähty ongelmaa termien poistolle. Kentässä käytetty mm. seuraavia termejä:

e-kirjat
verkkolehdet
verkkojulkaisut
verkkopelit
verkkosarjakuvat
blogikirjoitukset

3. MARC 21 -formaatti ja RDA-sovellusohje

Yhteiset ohjeet https://wiki.helsinki.fi/x/_S91Fw

3.1 ISNIn merkitseminen bib-tietueeseen

Toimijakuvailupalveluun tullut kysymys ISNIn käytöstä välitettiin edelleen Kumealle.

Sovellusohjeessa on esimerkki kentän 100 kohdalla:

100 1# \$a Trollope, Anthony, \$d 1815-1882, \$e kirjoittaja. \$0 <https://isni.org/isni/1234567899999799>

Osakentässä \$0 ISNI-tunnus linkkimuodossa

Sovellusohjetta päivitetään esimerkin osalta: Jos henkilön nimi on auktorisoitu Asteriin, ei merkitä ISNIä bib-tietueeseen.

3.2 Saavutettavuuteen liittyvät huomautukset kentissä 532 ja 546

Sovellusohjetta on päivitetty kenttien 532 ja 546 osalta huomautuksella uudesta käytännöstä:

Saavutettavuuteen liittyvät huomautukset kielistä (esim. tekstitys kuulovammaisille tai kuvailutulkkaus) merkitään kenttään 532. Käytäntö on muuttunut vuonna 2022, joten vanhemmissa tietueissa saavutettavuuteen liittyviä kielihuomautuksia on kentässä 546.

4. Kirjastojärjestelmät

Ei käsitelty tässä kokouksessa.

5. Muiden kuvailun asiantuntijatyöryhmien esityslistat Kansalliskirjaston foorumilla

Muiden kuvailun asiantuntijaryhmien menneiden ja tulevien kokousten aiheita Kansalliskirjaston foorumilla <https://foorumi.kiwi.fi/t/kuvailuryhmien-kokousten-asialista/1776>

6. AV-aineistotyöryhmä

Ei käsitelty tässä kokouksessa.

7. Metatietosanaston kehittäminen

Päätettiin perustaa pienryhmä keväällä 2023, joka käy läpi Metatietosanaston ISBD-kuvailuun liittyviä termejä.

8. Uuden RDA:n linjaukset

Ei käsitelty tässä kokouksessa.

9. Kirjastojen kysymyksiä

1) Kysymys: Osakentän 130 s-käyttö, Raamattu yhtenäistettynä nimekkeenä?

Kuinka yhtenäistetty nimeke ja sen ‡s-osakenttä tulisi merkitä tässä tapauksessa:

Elävä uutinen : Uusi testamentti vapaasti kerrottuna, ISBN 9789527297469, Melinda ID 018322100

Se on parafraasi Uudesta testamentista. Uusi painos, aiempi on ilmestynyt 2008. Melindan tietueessa yhtenäistetty nimeke on merkitty nyt tällä tavalla: 130 0# ‡a Raamattu. ‡p Uusi testamentti, ‡l suomi. ‡s Uusi testamentti vapaasti kerrottuna.

Aiemmassa Kumeassa esillä olleessa tapauksessa (2021-03-24, 5. Kysymys: [Osakentän s-käyttö, Raamattu yhtenäistettynä nimekkeenä](#)) 130 ‡s-osakenttä merkittiin näin:

130 0# ‡a Raamattu, ‡l suomi. ‡s Life application study Bible.
245 10 \$a Sana elämään : \$b ...
ISBN 978-952-252-158-3

VASTAUS

Huom. Vastaus aineistoa näkemättä!

Kustantajan [mainosvideosta](#) selviää, että kyseessä on uusintapainos. Ensimmäinen painos julkaistiin joskus 1970-luvulla.

Painoshistoria:

* 2022 *

ISBN 978-952-7297-45-2 *pinkki kansi*

ISBN 978-952-7297-46-9 *sininen kansi*

* 2008 *

020 ## ‡a 978-952-5114-86-7 ‡q nidottu

130 0# ‡a Raamattu (mukaelma). ‡p Uusi testamentti. VÄÄRIN

245 10 ‡a Elävä uutinen : ‡b Uusi testamentti vapaasti kerrottuna.

260 ## ‡a Virrat : ‡b KJKMK, ‡c 2008 ‡e (Jyväskylä : ‡f Gummerus Kirjapaino)

300 ## ‡a 501 sivua ; ‡c 20 cm

500 ## ‡a Ilmestynyt aiemmin Karas-Sanan kustantamana.

* 1977 *

020 ## \$a 951-655-135-1 \$q nidottu \$z 951-605-463-3
020 ## \$a 951-655-136-X \$q sidottu \$z 951-605-464-1
245 00 \$a Elävä uutinen : \$b Uusi testamentti vapaasti kerrottuna.
260 ## \$a Hki : \$b Karas-sana, \$c 1977 \$e (Juva : \$f WSOY)
300 ## \$a 537 sivua ; \$c 19 cm
500 ## \$a Lisäpainokset: 2. p., 40. tuhat 1977. - 3. p. 1979.
500 ## \$a Työryhmän laatima vapaa suom. mukaelma.

* 1977 *

020 ## \$a 951-605-463-3 \$q nidottu
020 ## \$a 951-605-464-1 \$q sidottu
245 00 \$a Elävä uutinen : \$b Uusi testamentti vapaasti kerrottuna.
260 ## \$a Vantaa : \$b [Ristin voitto], Raamatun tietokirja, \$c 1977 \$e (Juva : WSOY)
300 ## \$a 537 sivua ; \$c 19 cm
500 ## \$a Esikuva: The living New testament.
500 ## \$a Työryhmän laatima vapaa suom. mukaelma.

Huomautuksesta "Esikuva: The living New testament" voisi päätellä, että teoksella "The living New testament" on voinut olla jotain tekemistä nyt kuvailtavan aineiston kanssa.

Jos "Elävä uutinen" on käännös, niin voidaan hyödyntää Library of Congress / National Name Authority File (LCNAF) löytyvää auktoriteettitietuetta:
130 #0 \$a Bible. \$l English. \$s Living Bible

Josta saadaan suomalaistettu versio bib-tietueeseen:
130 0# \$a Raamattu. \$p Uusi testamentti, \$l suomi. \$s Living Bible.

Jos alkuperäisen, vuonna 1977 tapahtuneen käännöksen jälkeen tekstiä on muutettu, niin eri tekstiversiot voidaan tunnistaa julkaisuvuodella:
130 0# \$a Raamattu. \$p Uusi testamentti, \$l suomi. \$s Living Bible. \$f 1977.
130 0# \$a Raamattu. \$p Uusi testamentti, \$l suomi. \$s Living Bible. \$f 2008.
130 0# \$a Raamattu. \$p Uusi testamentti, \$l suomi. \$s Living Bible. \$f 2022.

Huom. Koska kyseessä on uusi Raamatun versio eikä mukaelma, niin ei käytetä 730 kenttää.

Jos "Elävä uutinen" ei ole käännös, vaan Uuden testamentin parafraasi esikuvan The living New testament innoittamana, niin merkitään:
130 0# \$a Raamattu. \$p Uusi testamentti, \$l suomi. \$s Elävä uutinen.

Jos alkuperäisen, vuonna 1977 tapahtuneen julkaisun jälkeen tekstiä on muutettu, niin eri tekstiversiot voidaan tunnistaa julkaisuvuodella:
130 0# \$a Raamattu. \$p Uusi testamentti, \$l suomi. \$s Elävä uutinen. \$f 1977.
130 0# \$a Raamattu. \$p Uusi testamentti, \$l suomi. \$s Elävä uutinen. \$f 2008.
130 0# \$a Raamattu. \$p Uusi testamentti, \$l suomi. \$s Elävä uutinen. \$f 2022.

Huom. Koska kyseessä on uusi Raamatun versio eikä mukaelma, niin ei käytetä 730 kenttää.

2) Kysymys: selkokielineen-merkintä, mihin kenttään?

Selkokirjan kuvailu ja selkokieliisyyden oikeaoppinen merkintä herättää hämmenystä.

On tullut vastaan tietueita, että selkokielineen on kentässä 546 (huomautus kielistä). Sovellusohjeessa on kyseisen kentän kohdalla maininta, että saavutettavuusmerkinnät kenttään 532.

546-kentän ohjeista linkattu metatietosanaston kohta ei sisällä kuin "osittain selkokielineen" -fraasin. "selkokielineen"-fraasi löytyy huomautus saavutettavuudesta alta.

Lisäksi hämmentää tämä opassivu: <https://wiki.helsinki.fi/display/rdasovellusohje/Saavutettavuus> , jossa selkokirjan kuvailuesimerkissä on käytetty kenttää 341.

Eli miten selkokirjan merkinnät oikeasti pitäisi tehdä? Olisiko tähän mahdollista saada jokin selkeä ohje? Kyseinen aineistotyyppi on kuitenkin aika yleinen.

VASTAUS

Sovellusohjetta on päivitetty kenttien 532 ja 546 osalta huomautuksella uudesta käytännöstä:

Saavutettavuuteen liittyvät huomautukset kielistä (esim. tekstitys kuulovammaisille tai kuvailutulkkaus) merkitään kenttään 532. Käytäntö on muuttunut vuonna 2022, joten vanhemmissa tietueissa saavutettavuuteen liittyviä kielihuomautuksia on kentässä 546.

Selkokirjan esimerkki [sovellusohjeessa](#) on oikein, selkokieliisyys liittyy saavutettavuuteen, joten tieto merkitään kenttään 341:

Esimerkki selkokirjan kuvailusta:

008/22 kohderyhmä: f - erityisryhmä

041 0_ \$a fin
100 1_ \$a Takala, Tuija, \$e kirjoittaja.
245 10 \$a Paimentyttö / \$c Enni Mustonen ; selkomukautus: Tuija Takala.
264 _1 \$a [Espoo] : \$b Kehitysvammaliitto ry : \$b Opike, \$c [2021]
341 0_ \$a tekstiin perustuva \$b selkokielineen \$2 mts/fin
655 _7 \$a selkokirjat \$2 slm/fin \$0 <http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s686>
700 1_ \$i Selkokielisen version perustana (teos): \$a Mustonen, Enni. \$t Paimentyttö. \$0 (FI-ASTERI-N)000066366

10. Seuraava kokous

11.1.2022 klo 9.15-11.15